

Europeiska passet till aktivt medborgarskap

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Välkommen till Europeiska unionen (EU), världens första transnationella deltagardemokrati!

Som EU-medborgare har du rätt att påverka de regler som gäller för mer än 500 miljoner människor i 28 medlemsstater. Nu kanske du säger: Jättebra, men hur kan jag göra min röst hörd i praktiken? Denna publikation från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) ger svar på denna fråga direkt. Den är nämligen ett startpaket för aktivt medborgarskap och deltagardemokrati i Europa.

EESK:s "europeiska pass till aktivt medborgarskap" förenar de enskilda medborgarna, det civila samhällets organisationer och deras idéer med EU-institutionerna och beslutsfattandet i hela Europa. Det tillhandahåller snabbguider, faktablad, bakgrundsinformation, vägledning, riktningsskyltar och verktyglådor för de olika verktygen för deltagande, bl.a. information om det europeiska medborgarinitiativet – den nya och potentiellt mycket kraftfulla mekanism för transnationellt, direkt och digitalt gräsrotsinflytande som inrättades för några år sedan.

Huvudtanken bakom denna publikation är att hjälpa och vägleda dig när du vill göra

din röst hörd. Först bör du ställa dig några grundläggande frågor: Är den fråga som du vill ta upp verkligen en EU-fråga, eller är det bättre att börja på lokal nivå i stället?

Och om du vill ta upp din idé på EU-nivå, vilket är det mest effektiva och framgångsrika sättet att göra det? Det kan helt enkelt räcka med ett brev till din Europaparlamentsledamot – eller kanske borde du göra en framställning till Europaparlamentet? Eller varför inte bli medlem i en organisation i det civila samhället eller till och med ett politiskt parti och själv kandidera i val?

Denna lilla broschyr (som finns på 23 språk) är avsedd att hjälpa dig med tidpunkt (när bör du agera?), samarbetspartner (vem bör du göra gemensam sak med?) och verktyg (vilket av de tillgängliga instrumenten för deltagande bör du använda?) när det gäller aktivt medborgarskap och deltagardemokrati i EU.

Det är din röst! Det är ditt Europa! Det är ditt pass till aktivt medborgarskap!

- 4 | **MINA MEDBORGARSKAP**
Sida med personuppgifter
- 5 | **SNABBGUIDE**
För aktivt europeiskt medborgarskap
- 8 | **RIKTINGSVISARE**
För lokalt, regionalt, nationellt och transnationellt gräsrotsinflytande
- 10 | **MIN RÖST I EUROPA**
Välkommen till den stora scenen
- 12 | **SÅ BLIR DET RÄTT**
Din idé, din fråga, din tidpunkt, dina samarbetspartner och dina verktyg
- 14 | **EU-FRÅGOR**
Från jordbruk till forskning
- 16 | **VERKTYGSLÅDA FÖR DELTAGANDE**
Klagomål, råd, samråd, initiativ och andra möjligheter
- 19 | **GUIDE TILL DET EUROPEISKA MEDBORGARINITIATIVET**
Hur du kan använda det europeiska medborgarinitiativet
- 28 | **EN TRANSNATIONELL BRO**
Europeiska ekonomiska och sociala kommittén
- 30 | **SUPPORTCENTRUM**
Det civila samhället och medborgarmedier

MINA MEDBORGARSKAP

Sida med personuppgifter

Detta **uropeiska pass till aktivt medborgarskap** tillhör

.....
(Namn)

.....
(Kontaktuppgifter)

som är invånare/medborgare i (kryssa i det som gäller)

- kommun .....
- distrikt/region/provins .....
- ..... (land)
- Europeiska unionen
- ..... (annan politisk enhet)
- ..... (annan politisk enhet)

Är du osäker på ditt medborgarskap? Kontrollera ditt pass eller nationella id-kort eller fråga en informationsansvarig på din hemort. För mer hjälp med att använda denna publikation, kontakta citizensinitiative@eesc.europa.eu.

Och glöm inte: Medborgarskapet ger dig möjlighet att utnyttja vissa rättigheter till deltagande (och andra rättigheter) för att göra din röst hörd. Denna publikation ger en grundläggande vägledning till dessa verktyg. Den är inriktad på EU-nivån, men det finns några hänvisningar till och tips om lokala, regionala och nationella möjligheter till aktivt medborgarskap.

Lär dig mer om dina rättigheter, möjligheter och påverkansmöjligheter på följande sidor.

1. Dina viktigaste rättigheter

Att vara "EU-medborgare" innebär att man har fyra typer av politiska rättigheter och friheter:

- Att flytta, bosätta sig och arbeta fritt inom EU.
- Att få skydd av alla medlemsstaters diplomatiska myndigheter utanför EU.
- **Att rösta och ställa upp i val på lokal nivå och EU-nivå i alla medlemsstater.**
- **Att delta i EU:s lagstiftningsprocess genom att t.ex. göra framställningar till Europaparlamentet och organisera eller stödja ett europeiskt medborgarinitiativ.**

2. Lite historia

Kommer du ihåg den 1 november 1993? Den dagen fick medborgarna i alla medlemsstater en ny rättslig status som "medborgare i Europeiska unionen". Den dagen ersattes (den ekonomiska) "Europeiska gemenskapen" med (den politiska) "Europeiska unionen". Det var och är fortfarande en global och historisk premiär – inga andra medborgare i världen har transnationella rättigheter att delta aktivt i utformningen av lagstiftningen mellan nationalstater. Det formella införandet av EU-medborgarskapet föregicks av ett successivt införande av rättigheter och skyldigheter för medlemsstaternas medborgare, bl.a. fri rörlighet (sedan 1957) och direkt rösträtt i Europaparlamentsvalen (sedan 1979).

3. Ännu inte EU-medborgare

Det finns bara ett sätt att bli medborgare i Europeiska unionen: Du måste vara eller bli medborgare i en av de (för närvarande) 28 medlemsstaterna. Med andra ord går det inte att få denna status utan att vara medborgare i någon av medlemsstaterna. Detta innebär att EU-medborgarskapet kompletterar det lokala, regionala och nationella medborgarskapet – men inte ersätter det. De nationella lagarna om medborgarskap i EU är dock mycket olika, bl.a. när det gäller rösträtsålder (i Österrike 16 år i stället för 18 år), begränsningar i fråga om dubbelt medborgarskap (som i många länder är knutet till ursprunget) och t.o.m. flera alternativ (danska medborgare som är bosatta på Färöarna kan välja om de vill vara EU-medborgare).

Aktivera ditt EU-medborgarskap nu!

Skaffa dig information!

Du kanske redan vet det. Europeiska unionen är ett ganska komplicerat rättsligt och politiskt system. Det viktiga är dock att du har rätt att få veta exakt vad som pågår. Du kan be om och få information om praktiskt taget allt som händer inom unionen. Du har också laglig rätt att få "tillgång till handlingar" från alla EU-institutioner. Dessa rättigheter fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 42) och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (artikel 15).

Informationstjänsten "Europa direkt" kan besvara dina frågor om EU på ditt språk [internet: <http://europa.eu/europedirect/>, tfn 00 800 6 7 8 9 10 11 (dagtid)]. Du bör få ett första svar inom tre arbetsdagar. Du kan också använda webbchatten. Tjänsten omfattar gratis postutskick av (vissa) EU-publikationer.

Läs mer om andra tillgängliga verktyg i avsnittet "Min röst i Europa" i denna publikation.

Bli rådfrågad!

Eftersom EU:s regler och lagar har en stor inverkan på vårt dagliga liv är det viktigt att känna till att den offentliga beslutsprocessen i EU enligt lag måste vara öppen och präglas av lyhörddhet. Därför måste EU-institutionerna "föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog" (artikel 11.2 i Lissabonfördraget) och "ha ett omfattande samråd med alla berörda parter i syfte att säkerställa att unionens åtgärder blir enhetliga och öppna" (artikel 11.3 i Lissabonfördraget).

Tjänsten "Din röst i Europa" är en officiell portal för pågående samråd och offentliga diskussioner om EU:s politiska beslutsprocesser: <http://ec.europa.eu/yourvoice>. Efter att ha registrerat dig kan du prenumerera på meddelanden via e-post och bli inbjuden att delta i formella samråd.

Delta!

Europeiska unionen är en modern representativ demokrati, där allmänheten utövar inflytande både indirekt (genom parlamentet) och direkt (genom deltagande). EU:s grundläggande stadgor, fördrag och lagar är förenliga med artikel 21 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, enligt vilken "var och en har rätt att delta i sitt lands styre", och gör för första gången i världshistorien denna princip tillämplig på transnationell nivå.

Med andra ord har du all rätt och är ytterst välkommen att delta aktivt i EU:s politiska beslutsprocess, t.ex. genom att bli medlem i och engagera dig i ett politiskt parti som är representerat i Europaparlamentet [www.europarl.europa.eu] eller genom att göra en framställning till parlamentet [petiport.europarl.europa.eu]. Det (för närvarande) mest kraftfulla verktyget för deltagardemokrati i EU är det europeiska medborgarinitiativet [ec.europa.eu/citizens-initiative], som ger dig möjlighet att fastställa EU:s dagordning! -

RIKTNINGSVISARE

För lokalt, regionalt, nationellt
och transnationellt gräsrotsinflytande

Hej supermedborgare!

Livet är inte hugget i sten! Det är upp till dig, dina vänner och oss alla att göra våra röster hörda och göra din stad, din region, ditt land, Europa och världen till en (åtminstone något) bättre plats. Nu sätter vi igång!

Min ort: kommunal nivå

Din hemort är förmodligen den viktigaste platsen när det gäller aktivt medborgarskap och deltagardemokrati. Din kommun är kanske den lägsta nivån av offentlig makt, men det är här som viktiga frågor såsom avfallshantering, lokal infrastruktur och ibland till och med grundskola och sociala tjänster avgörs. Dessutom är den kommunala nivån tätt sammanflätad med lagstiftningsnivåerna på nationell och europeisk nivå och spelar en viktig roll när det gäller att genomföra olika regler och lagar.

Fråga en informationsansvarig i din kommun om vad, hur och när du kan påverka på bästa sätt.

Det finns nästan 90 000 lokala myndigheter i EU. Många av dem är ansvariga för en mycket stor del av den totala skatteuppbörden och ger sina invånare olika typer av deltaganderättigheter, bl.a. indirekta (politiska partier och lokala parlament) och direkta (initiativ och folkomröstningar) kanaler.

Min region: regional nivå

Mellan kommunen och landet finns det (i åtminstone 25 av 28 medlemsstater) en eller flera nivåer av regionala förvaltningsstrukturer. För närvarande finns det 1 636 sådana regionala myndigheter i EU. I vissa federala medlemsstater har delstaterna ett avsevärt självstyre, bl.a. egna konstitutioner, långtgående lagstiftningsbefogenheter och betydande skatteintäkter, medan provinserna och regionerna i andra EU-medlemsstater främst fullgör (icke-valda) administrativa uppgifter.

För mer information, kontakta Regionkommittén [cor.europa.eu], som är EU:s ledamotsförsamling för regionala och lokala företrädare.

Beroende på din provins eller regions status kan du ha mer eller mindre omfattande rättigheter till politiskt deltagande, bl.a. indirekta (politiska partier och regionala parlament) och direkta (initiativ och folkomröstningar) kanaler.

Mitt land: nationell nivå

Medlemsstaterna är den enskilt viktigaste förvaltningsnivån i Europeiska unionen i fråga om politiska och rättsliga befogenheter och kontroll över offentliga medel. Därför är ditt medborgarskap i en (eller ibland flera) medlemsstat(er) avgörande för din förmåga att göra din röst hörd och påverka den offentliga beslutsprocessen.

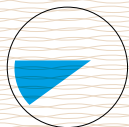
Tillgången till deltagandebaserade politiska rättigheter på nationell nivå varierar betydligt mellan de 28 medlemsstaterna. Medan alla länder har valrättigheter, bl.a. allmän rösträtt och rätt att kandidera i ett nationellt val, ger ungefär två tredjedelar av länderna också medborgarna möjlighet att lägga fram egna förslag genom framställningar och initiativ och (i ett mindre antal länder) uttrycka sin åsikt i viktiga frågor genom folkomröstningar.

För en översikt över och närmare information om deltagandemöjligheter på nationell nivå, besök "Direct Democracy Navigator" [direct-democracy-navigator.org] eller kontakta informationstjänsten vid ditt nationella parlament.

Mitt Europa: transnationell nivå

Europeiska unionen är världens första transnationella demokrati. Som EU-medborgare har du betydande möjligheter att göra din röst hörd, genom att rösta och/eller kandidera i Europaparlamentsvalet eller genom att föra fram din åsikt mer direkt genom framställningar (som riktar sig till parlamentet) och initiativ (som riktar sig till kommissionen). Och det är inte allt!

Som EU-medborgare kan du kandidera till Europaparlamentet (nästa val hålls i maj 2019), läs mer på nästa sida.

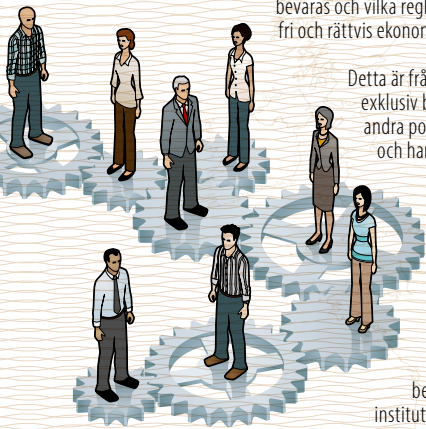

MIN RÖST I EUROPA

Välkommen till den stora scenen

Välkommen till EU-politikens stora scen

EU:s styrning är viktigare än någonsin. De beslut som fattas på EU-nivå får betydande konsekvenser för vårt dagliga liv på lokal, regional och nationell nivå. Tillsammans kommer vi i EU överens i frågor såsom frihandelsavtal med andra länder, hur havsresurserna ska bevaras och vilka regler som ska gälla för att säkerställa fri och rättvis ekonomisk konkurrens.

Detta är frågor där EU enligt fördragen har exklusiv befogenhet. Det finns även många andra politikområden där EU kan reglera och har delade befogenheter med medlemsstaterna. Sådana områden är social sammanhållning, miljö, konsumentskydd, energi, transporter och folkhälsa, för att bara nämna några.

Eftersom EU är en modern representativ demokrati med ett komplext system av delade befogenheter och specialiserade institutioner är det inte alltid lätt för enskilda EU-medborgare att identifiera, bedöma och påverka den politiska beslutsprocessen vid rätt

tidpunkt och med det effektivaste verktyget.

Först måste vi bekanta oss med de olika sätt på vilka vi, medborgarna, väljer och ger olika institutioner och aktörer uppdrag när det gäller beslutsfattandet på EU-nivå:

1. Två gånger vart femte år väljer vi våra parlament i respektive **huvudstad** och i **Europeiska unionen**. Här har du möjlighet att själv kandidera för att bli vald.

– **Valet till det nationella parlamentet** är avgörande för EU:s beslutsprocess eftersom det påverkar den nationella regeringens sammansättning (och i många fall även vem som blir statsöverhuvud). Den nationella regeringen ingår själv i **Europeiska rådet och Europeiska unionens råd**, två av de viktigaste EU-institutionerna. Även det nationella parlamentet har dock inflytande över EU:s lagstiftningsprocess.

– **Valet till Europaparlamentet** är ett av de mest direkta och kraftfulla sätten för allmänheten att utöva inflytande på EU-nivå. Det beror på att parlamentets befogenheter i EU:s lagstiftningsprocess har ökat kraftigt med åren och nu på många sätt motsvarar dem som Europeiska unionens råd (som består av medlemsstaternas regeringar) har.

2. Dessutom får de direkta valen till de nationella parlamenten och Europaparlamentet många indirekta konsekvenser: t.ex. medverkar de nationella regeringarna och Europaparlamentet i bildandet av **Europeiska kommissionen**. Kommissionen är EU:s verkställande organ och ansvarar för att föreslå lagstiftning, genomföra beslut och leda den dagliga verksamheten. Även sammansättningen av andra EU-institutioner, bl.a. domstolen, ombudsmannen och

den rådgivande Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK), påverkas av de beslut som EU-medborgarna fattar när det är val.

3. Europeiska unionen är inte en rent indirekt demokrati, utan en modern representativ demokrati som bygger på **EU-medborgarnas dagliga deltagande**. Denna grundläggande princip i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) har stora konsekvenser för EU:s funktionssätt. I korthet står EU-medborgarna på EU-politikens stora scen inte bara på valdagen – utan varje dag! Därför har EU skapat (och håller fortfarande på att skapa) en omfattande verktygslåda med instrument för deltagande som sammankopplar medborgare, institutioner, politiska beslutsprocesser och beslut.

4. Även om du har rätt att dagligen engagera dig i EU-politiken har de flesta av oss inte tillräckligt med tid, kunskaper och resurser för att göra det. Det är därför mycket viktigt att välja den bästa tidpunkten, de bästa partnerna och det bästa instrumentet för att effektivt och varaktigt göra din röst hörd. För att göra det kanske du vill välja mellan en mer permanent roll på denna scen (t.ex. som vald befattningshavare, anställd eller företrädare för det civila samhället) eller en mer **frågestyrd** strategi – som i 99 fall av 100 kan vara det enda sättet att förena din roll som aktiv EU-medborgare med alla dina andra roller i det offentliga, privata och yrkesmässiga livet.

SÅ BLIR DET RÄTT

Din idé, din fråga, din tidpunkt, dina samarbetspartner och dina verktyg

Så du har en bra idé.

Nu är det dags för en inledande frågestund!

EU-medborgare, nu är det upp till dig! Du kanske har en utmärkt idé om hur EU bör förändras eller kanske bara ett litet problem med att starta ett företag på andra sidan gränsen. Du kanske vill starta en omfattande kampanj mot en gällande EU-lag eller bara klaga på en EU-tjänsteman. Det finns 1 001 skäl att bli en aktiv EU-medborgare, men bara några få viktiga frågor som du behöver bra svar på innan du börjar.

Din fråga: en EU-fråga?

Europeiska unionen ägnar sig åt många saker. Vissa menar alltför många, andra alltför få. Men oberoende av denna viktiga debatt finns det en ganska tydlig förteckning över politiska frågor (på grundval av fördragen och i överenskommelse mellan alla medlemsstater) som EU ägnar sig åt: exklusiva, delade eller stödjande befogenheter. Så när du först vill lägga fram en fråga bör du kontrollera om din idé eller dina synpunkter har en EU-dimension. Det kan vara en fråga som kan hanteras effektivare på lokal, regional eller nationell nivå i stället.

Din tidpunkt: rätt tid att bli aktiv?

Tidpunkten är avgörande för att du ska kunna göra din röst hörd. Om du är för tidig kommer ingen att lägga märke till dig, och om du kommer för sent har besluten redan fattats (eller håller på att slutföras). Men däremellan finns det stora möjligheter att bli aktiv. Om du till exempel vill lansera en ny idé kommer det att krävas stort tålamod och mycket resurser för att få uppmärksamhet och respons, men du har relativt stor frihet att välja rätt tidpunkt för att agera. Om du däremot vill påverka de pågående offentliga diskussionerna på EU-nivå i en viss fråga måste du ta reda på hur långt man har kommit i (lagstiftnings)processen. Eurlex är en mycket användbar offentlig webbplats [eur-lex.europa.eu] för detta syfte. Ditt val av tidpunkt har också betydelse för vilken typ av partner du behöver och vilket instrument för deltagande du bör välja.

Dina samarbetspartner: väntar kollektiva åtgärder?

Att ta upp en EU-fråga på EU-nivå kommer för det mesta att kräva ett starkt partnerskap med andra medborgare och/eller organisationer i det civila samhället. Den enkla anledningen till detta är att du först måste övertyga många andra (såväl andra EU-medborgare som människor inom folkvalda organ och EU-institutionerna) innan du kan få genomslag. Ibland kan dock även kraftfulla och engagerade individuella insatser göra skillnad: Det gäller särskilt om du drabbats av administrativa missförhållanden, om dina rättigheter kränkts eller om du helt enkelt kan sätta fingret på ett problem som är av intresse för allmänheten i stort. Samtidigt kan det vara en mycket bra idé att nå ut så långt och över så många gränser som möjligt eftersom din fråga, ditt förslag eller din idé kommer att mötas av större intresse och respekt av EU-institutionerna om det finns en verkligt europeisk grupp av aktiva medborgare bakom initiativet – när det gäller t.ex. det europeiska medborgarinitiativet finns det t.o.m. ett krav på att organisationsgruppen måste bestå av minst sju EU-medborgare från minst sju olika EU-medlemsstater.

Dina verktyg: vilken form av deltagande?

Att välja bästa tillgängliga instrument för deltagande för din fråga kommer att vara avgörande för din framgång. De flesta verktyg är avsedda att hanteras av flera medborgare tillsammans (eller t.o.m. civilsamhällesorganisationer), men kan också användas av enskilda medborgare, såsom att inge ett klagomål till ombudsmannen, åtgärda ett gränsöverskridande problem med det elektroniska problemlösningsnätverket Solvit eller göra en framställning till Europaparlamentet. Andra instrument för deltagande kräver emellertid kollektiva åtgärder redan från början, t.ex. det europeiska medborgarinitiativet. Vad som gör saken lättare är att deltagandebaserade projekt på EU-nivå för det mesta kan skötas på nätet. Men även om du kan göra din röst hörd utan att köpa frimärken kan du vid någon tidpunkt behöva resa, kanske till Bryssel, för att träffa en institutionell representant, eller till en by på andra sidan gränsen, där du har stödande partner.

Att ta ställning till dessa frågor och noggrant välja rätt svar kan ta dyrbar tid. Men eftersom du vill förändra EU – en transnationell politisk gemenskap med mer än 500 miljoner människor – kommer kvaliteten på dina förberedelser att vara avgörande för att du ska lyckas. Så lycka till – med ditt engagemang!

EU-FRÅGOR

Från jordbruk till forskning

EU-frågor är viktiga, även på lokal, regional och nationell nivå

EU-lagstiftningens möjliga inverkan på politiken på nationell, regional och lokal nivå är föremål för häftig debatt. Forskningen ger alla slags resultat beroende på den metod som valts, men det bör understrykas att beslut som fattas på EU-nivå på vissa områden, såsom miljöskydd och finansiell reglering, har en kraftig inverkan också på alla andra förvaltningsnivåer. Med andra ord är det som händer i EU mycket viktigt för alla EU-medborgare, på alla nivåer. Och för att du ska kunna göra din röst hörd måste du förstå vilka EU-frågor som beslutas av vem.

Enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget, avdelning 1) har EU tre olika slags befogenheter: exklusiva (EU beslutar på egen hand), delade (EU beslutar tillsammans med medlemsstaterna) och stödjande (EU bistår medlemsstaterna). På grundval av dessa befogenheter utformas vissa politiska åtgärder genom genomförandeakter, förordningar, direktiv, lagstiftning eller helt enkelt institutionella beslut utan någon formell inverkan på lagstiftningen. Dessutom finns det beslut som fattas av parlamentet, domstolarna, rådgivande organ såsom Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) och andra med olika typer av drivkrafter, effekter och konsekvenser, inte minst för andra förvaltningsnivåer.

Exklusiva EU-frågor/befogenheter

- Tullunionen
- Fastställande av de konkurrensregler som är nödvändiga för den inre marknadens funktion
- Den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta
- Bevarande av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken
- Den gemensamma handelspolitiken
- Ingående av ett internationellt avtal, om ingåendet av avtalet föreskrivs i en lagstiftningsakt

Delade EU-frågor/befogenheter

- Inre marknaden
- Socialpolitik, i fråga om aspekter som anges i detta fördrag
- Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning
- Jordbruk och fiskeri, med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser
- Miljö
- Konsumentskydd
- Transport
- Transeuropeiska nät
- Energi
- Området med frihet, säkerhet och rättvisa
- Gemensamma angelägenheter i fråga om säkerhet när det gäller de aspekter på folkhälsa som anges i detta fördrag
- Forskning, teknisk utveckling och rymden

Stödjande och samordnande EU-frågor/befogenheter

- Ekonomisk politik
- Sysselsättningspolitik
- Socialpolitik
- Skydd för och förbättring av människors hälsa
- Industri
- Kultur
- Turism
- Utbildning, yrkesutbildning, ungdomsfrågor och idrott
- Civilskydd
- Administrativt samarbete

Utifrån denna förteckning (och dess grund i EU:s fördrag) kan du anpassa dina åtgärder till den relevanta befogenheten (exklusiv, delad eller stödjande) och överväga kompletterande åtgärder på nationell (eller annan) nivå när det gäller delade eller stödjande EU-befogenheter. Det kan bli mycket svårt för den EU-institution som du vill rikta din idé till att ens pröva förslag till åtgärder som inte omfattas av denna uttömmande förteckning över EU-frågor.

En översikt över relevanta frågor, inklusive hänvisningar till fördragen, finns på [<http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/competences>].

VERKTYGSLÅDA FÖR DELTAGANDE

Klagomål, råd, samråd, initiativ
och andra möjligheter

Den transnationella verktygslådan för deltagande: svårt att välja?

Ända sedan EU blev mer än bara ett vanligt mellanstatligt organ där företrädare för nationella regeringar samlas för att fatta beslut bakom stängda dörrar, har förslag till verktyg för deltagande lagts fram, praktiska mekanismer införts och befintliga sådana setts över för att göra ett aktivt EU-medborgarskap och deltagardemokrati på transnationell nivå till mer än en god idé: en daglig rutin.

Så när du blir aktiv som EU-medborgare och vill ta upp din idé, dina synpunkter eller ditt förslag till den transnationella nivån, kontrollera först noggrant vilka instrument för deltagande som finns i verktygslådan. Här är de viktigaste hittills:

Klagomål

Om du inte är nöjd med en EU-relaterad åtgärd kan du inge ett formellt klagomål till Europeiska ombudsmannen, som erbjuder ett webbformulär på de 24 officiella EU-språken. Observera att denna kanal inte bara är öppen för EU-medborgare utan för alla invånare i EU samt företag, sammanslutningar och andra organ som är registrerade i EU.

www.ombudsman.europa.eu

Råd vid problem

Om du som EU-medborgare eller företag i EU har problem i ett annat land på grund av att en myndighet inte gör vad den ska enligt EU-rätten så kan du vända dig till problemlösningsmekanismen Solvit, som kommissionen tillhandahåller. Denna inter-nettjänst på 24 språk hanterar problem med gränsöverskridande inslag som uppstått på grund av att offentliga myndigheter i EU:s medlemsstater inte har tillämpat EU:s lagstiftning korrekt.

<http://ec.europa.eu/solvit>

Konsumentmakt

Om du t.ex. har problem med dina rättigheter som konsument eller vill ha ersättning för skador bör du kontakta nätverket av europeiska konsumentcentrum, som tar itu med frågor som rör bristfälliga produkter eller tjänster i 30 länder (EU:s 28 medlemsstater samt Norge och Island).

<http://ec.europa.eu/consumers>

Utbildning och arbete

Om du söker arbete eller utbildningsmöjligheter i Europa finns det en tjänst på alla officiella språk som kallas Eures, den europeiska portalen för rörlighet i arbetslivet, som erbjuder verktyg för både arbetssökande och arbetsgivare (och som våren 2015 omfattade inte mindre än 1 561 337 lediga platser och 142 000 meritförteckningar).

<http://ec.europa.eu/eures>

Samråd

När kommissionen förbereder ny politik eller en förändring av politiken inleder den mycket ofta ett offentligt samråd om frågan. Det är ett ypperligt tillfälle att göra din röst hörd i den officiella processen redan i ett tidigt skede. Du kan anmäla dig så att du får veta när ett samråd om en fråga som intresserar dig inleds.

<http://ec.europa.eu/yourvoice>

Samverkan

Utöver formella kanaler använder nu alla EU:s institutioner, organ och byråer sociala medier för att informera samt samråda, diskutera och samverka med intresserade EU-medborgare och andra. För en översikt över tillgängliga kanaler, gå till

<http://ec.europa.eu/yourvoice/discussions>

Indirekta åtgärder

Flera EU-institutioner är avsedda att hjälpa dig som medborgare att göra din röst hörd på EU-nivå. Till dessa institutioner hör bl.a. Europaparlamentet (och din Europaparlamentsledamot), Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. För en översikt, gå till

<http://ec.europa.eu/yourvoice/usefullinks>

Dessutom kan allmänheten naturligtvis agera indirekt genom de civilsamhällesorganisationer eller politiska partier på lokal, regional och nationell nivå som arbetar med EU-relaterade frågor.

Framställning:

Detta är en av EU-medborgarnas grundläggande rättigheter: Varje medborgare kan ensam eller tillsammans med andra när som helst utöva sin rätt att göra en framställning till Europaparlamentet i enlighet med artikel 227 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Observera att denna rätt gäller för alla som är bosatta i EU och för sammanslutningar och företag som har sitt huvudkontor i EU.

Framställningen kan gälla en individuell begäran, ett klagomål eller ett påpekande om hur EU:s lagstiftning tillämpas eller en uppmaning till Europaparlamentet att ta ställning i en viss fråga.

<http://petiport.europarl.europa.eu>

Medborgarinitiativet:

Det europeiska medborgarinitiativet gör det möjligt för en miljon medborgare från minst en fjärdedel av EU:s medlemsstater att uppmana kommissionen att föreslå lagstiftning på områden där den har behörighet. Organisatörerna bakom ett medborgarinitiativ – en medborgarkommitté bestående av minst sju EU-medborgare som är bosatta i minst sju olika medlemsstater – har ett år på sig att samla det stöd som krävs.

Underskrifterna måste kontrolleras av de behöriga myndigheterna i varje medlemsstat och kan samlas in på nätet. Organisatörerna av framgångsrika initiativ kommer att delta i en utfrågning i Europaparlamentet. Kommissionen har tre månader på sig att granska initiativet och besluta hur man ska gå vidare.

<http://ec.europa.eu/citizens-initiative>

När du funderar över vilket verktyg som du ska använda för din åtgärd, tänk också på vad du vill uppnå: Vill du få upp något nytt på EU:s dagordning? Eller vill du kanske tvärtom sätta stopp för något? Kanske du avser att förbättra en befintlig uppgift? Eller varför inte använda ett av verktygen som en bricka i förhandlingarna för att komplettera andra former av åtgärder som du medverkar i? Som du ser finns det många sätt att bli en aktiv EU-medborgare, och i det följande avsnittet kan du läsa mer om det allra senaste instrumentet: det europeiska medborgarinitiativet.

GUIDE TILL DET EUROPEISKA MEDBORGARINITIATIVET

Hur du kan använda det europeiska medborgarinitiativet

Det europeiska medborgarinitiativet: ett första steg mot transnationell direkt demokrati

Det har kallats "den största innovationen inom transnationell demokrati" sedan direkta val till Europaparlamentet infördes för mer än 35 år sedan: det europeiska medborgarinitiativet. Sedan 2012 har EU-medborgarna samma rätt som en majoritet i Europaparlamentet och medlemsstaterna: att sätta den politiska dagordningen för en hel kontinent.

Nedan följer de viktigaste fakta om det europeiska medborgarinitiativet:

- För att kommissionen ska beakta ett medborgarinitiativ politiskt måste det inom ett år från registreringen få stöd av minst en miljon EU-medborgare från minst sju av de 28 medlemsstaterna. Ett minsta antal undertecknare krävs i var och en av dessa sju medlemsstater.
- Ett medborgarinitiativ är möjligt inom alla områden där kommissionen har befogenhet att föreslå lagstiftning, t.ex. miljö, jordbruk, transporter, folkhälsa och internationell handel.
- För att lansera ett medborgarinitiativ måste medborgarna inrätta en "medborgar-kommitté" bestående av minst sju EU-medborgare som är bosatta i minst sju olika medlemsstater. Medlemmarna i medborgarkommittén måste vara EU-medborgare.
- Ett initiativ kan stödjas av alla EU-medborgare som är tillräckligt gamla för att rösta i valet till Europaparlamentet (18 år, utom i Österrike, där rösträttsåldern är 16). För att stödja ett initiativ måste medborgarna fylla i ett särskilt stödförklaringsformulär som organisationerna tillhandahåller, på papper eller på nätet.
- Inom tre månader efter det att kommissionen har tagit emot ett framgångsrikt medborgarinitiativ ska den träffa organisationerna, organisationerna kan presentera sitt initiativ vid en offentlig utfrågning i Europaparlamentet, och kommissionen ska anta ett formellt svar. Om kommissionen beslutar att lägga fram ett lagstiftningsförslag inleds det normala lagstiftningsförfarandet.

Medan kommissionen behåller den formella ensamrätten att ta initiativ till EU-lagstiftning, utgör det europeiska medborgarinitiativet ett förberedande instrument för att sätta dagordningen. Intressant nog är medborgarinitiativet också en dörr till deltagandepolitikens framtid: mer direkt, mer transnationellt och mer digitalt än något som har funnits tidigare.

Därför är medborgarinitiativet inte bara ytterligare en rätt att göra framställningar, utan snarare en vardaglig rätt för medborgarna att engagera sig och vara med och bestämma vilka frågor som bör föras upp på EU-institutionernas dagordning. Sedan 2012 har mer än 50 medborgarinitiativ lämnats in till kommissionen, som har vägrat att registrera 20 av dem eftersom de – enligt kommissionen – inte uppfyllde alla formella krav. Fem av de avvisade medborgarinitiativen har överklagat detta beslut till EU-domstolen.

Det europeiska medborgarinitiativet bygger på ett regelverk som omfattar EU:s fördrag, sekundär EU-rätt och nationell lagstiftning. Medan de olika nationella bestämmelserna om certifiering av system för insamling via internet och kontroll av stödförklaringar återfinns i det officiella registret är de viktigaste EU-rättsliga dokumenten de följande:

- Grund: "Lissabonfördraget", avdelning II, Bestämmelser om demokratiska principer, artikel 11.4 i de konsoliderade versionerna av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt: Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, Europeiska unionens officiella tidning C 83
- Förordning: "Lagen om det europeiska medborgarinitiativet", förordning (EU) nr 211/2011
- Genomförande: "Stödförklaring", interinstitutionellt ärende: 2010/0074 (COD)
"Insamling via internet", (EU) nr 1179/2011
"Förenklning I", (EU) nr 887/2013

Obs! Enligt EU-lagstiftningen ska en första officiell översyn av medborgarinitiativet göras tre år efter att det ursprungliga förfarandet infördes, dvs. 2015/2016. Denna process, som kan leda till att det gällande förfarandet ändras och reformeras, dokumenteras i det officiella registret [<http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome>] och andra relaterade informationskanaler [se även sista avsnittet i denna publikation].

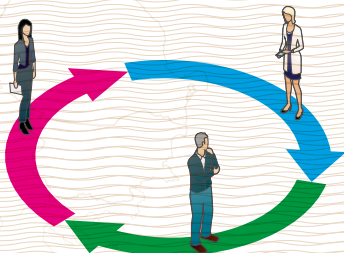
Det europeiska medborgarinitiativet: många sätt att vidta åtgärder

Det europeiska medborgarinitiativet jämförs ibland med en schweizisk armékniv, ett smart utformat och anpassningsbart flerkfunktionellt verktyg. Eftersom medborgarinitiativet är tillgängligt för mer än 400 miljoner EU-medborgare i 28 medlemsstater (och i hela världen, om du råkar vara en EU-medborgare som bor utanför EU) är det svårt att förutspå dess långsiktiga inverkan på styrningen och demokratin i Europa.

Vi vet dock redan hur man i de 50 första medborgarinitiativen har använt, format och i viss mån ifrågasatt de ursprungliga reglerna för medborgarinitiativet [se även de följande avsnitten]. Vi vet också att åtminstone tre möjliga former av aktivt medborgarskap erkänns i medborgarinitiativprocessen: **organisatör, understödjare och observatör.**

Som organisatör står du i centrum för processen, eftersom du ansvarar för alla viktiga åtgärder som föreskrivs i förordningen om medborgarinitiativet. Du är också ansvarig företrädare gentemot institutionerna, understödjarna och hela Europa. Därför krävs det mycket noggrant övervägande, tålamod och engagemang samt intensivt kommunikations- och pr-arbete.

Som understödjare av ett medborgarinitiativ uppmanas du att som en av minst en miljon människor i inte mindre än sju medlemsstater stödja en viss EU-fråga. Din viktigaste uppgift är att underteckna ett medborgarinitiativ, vilket innebär att du fyller i en "stödförklaring" på papper eller elektroniskt. Se till att du undertecknar ett giltigt och formellt registrerat initiativ.

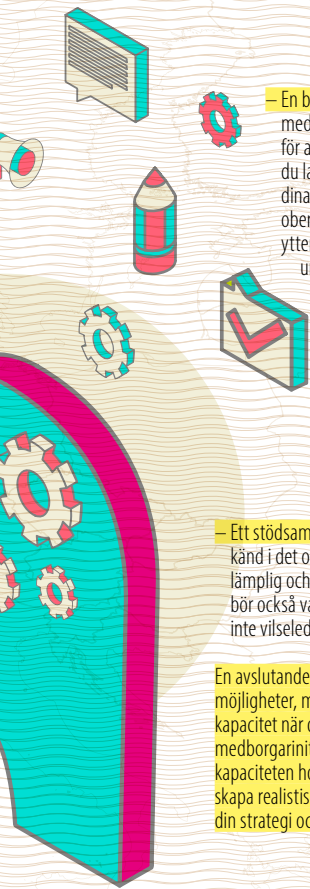
Som observatör kan du slutligen vara nyfiken på vad medborgarinitiativet handlar om, vilja förstå det och eventuellt erbjuda intressanta insikter och kommentarer till organisatörer, media, forskare och EU.

Som aktiv organisatör, understödjare eller observatör finns det fler aspekter att tänka på innan du börjar, undertecknar eller kommenterar. Den viktigaste frågan är vad man vill uppnå med ett visst medborgarinitiativ. Vad är ditt mål?

Vill du föreslå något nytt för EU? Eller vill du avskaffa och upphäva en viss EU-politik? Många saker är dock inte bara svarta eller vita, bra eller dåliga. De kanske bara måste förbättras lite. Så du kanske främst är intresserad av att ändra delar av en lag i EU. Du kanske också vill använda ditt medborgarinitiativ som en bricka i förhandlingarna för att stödja en redan pågående lagstiftningsprocess. Eller du kanske ser din kommande medborgarinitiativskampanj som en katalysator för att skapa ett brett transnationellt nätverk eller en gränsöverskridande allians? Förmodligen är du trots allt mest intresserad av att skapa verklig pr för din fråga eller organisation med hjälp av medborgarinitiativet som ett stödsamlingsverktyg? Det är upp till dig!

Det finns många sätt att vidta åtgärder genom ett medborgarinitiativ, som du kan använda som följande:

- **En gaspedal** för att få EU att göra något nytt. Här måste du ha mycket stort tålamod eftersom det kommer att ta lång tid att ro detta slags medborgarinitiativ i land. Du måste först hitta en lämplig och användbar rättslig grund, och du måste betrakta den offentliga debatten om ditt förslag som den främsta belöningen för dina insatser.
- **En broms** för att hindra EU från att göra något. I detta fall är tidpunkten avgörande, eftersom dina invändningar måste framföras vid rätt tillfälle för att få största möjliga effekt och stöd, vilket innebär att du måste samla in underskrifterna snabbt.
- **En ventil** för att förbättra den gällande EU-lagstiftningen. Eftersom du vill åtgärda ett visst problem genom att ändra specifik lagstiftning måste du hålla saker och ting enkla. Medborgarinitiativ som fungerar som ventiler tenderar att vara mycket komplicerade och svåra att förmedla, så gör allt du kan för att hålla dig till det väsentliga.

– En bricka i förhandlingarna genom att medborgarinitiativprocessen används som ett komplement för att försöka påverka EU:s beslutsfattande. Men innan du lanserar ett sådant medborgarinitiativ bör du bedöma dina påverkansmöjligheter och ditt politiska inflytande oberoende av initiativet och utvärdera de eventuella ytterligare fördelarna. Var tydlig med dina avsikter gentemot understödjarna och var medveten om möjligheten att dra tillbaka ett medborgarinitiativ och dess användning i rätt tid.

– En katalysator för att bygga breda allianser och nätverk över hela Europa. Detta är ett särskilt lämpligt alternativ om du betraktar initiativet som ett led i en längre strategi för att sammanföra människor från hela Europa och/eller förbereda en europeisk valkampanj.

– Ett stödsamlingsverktyg för att göra dig och/eller din grupp mer känd i det offentliga rummet. I detta fall måste du först hitta en lämplig och lättförmedlad sakfråga för ditt medborgarinitiativ. Du bör också vara så öppen som möjligt om dina mål för att se till att du inte vilseleder potentiella understödjare.

En avslutande anmärkning: Medborgarinitiativet erbjuder många möjligheter, men i slutändan beror allt på din egen förståelse och kapacitet när du bedömer möjligheterna och begränsningarna hos ett medborgarinitiativ. Genom ökade kunskaper om den flerfunktionella kapaciteten hos denna nya transnationella deltagandeprocess kan du skapa realistiska förväntningar och därmed en realistisk inställning till din strategi och ditt beteende.

Det europeiska medborgarinitiativet: fastställande av dagordningen i tio steg

Funderar du på att lansera ett eget medborgarinitiativ? Det kommer att ta minst ett par år, och förmodligen ännu mer (och ganska mycket resurser) för att genomföra initiativet. Men om du är smart och noggrann kommer processen att ge dig nya insikter och lära dig mycket nytt, och (förhoppningsvis) ge dig möjlighet att bidra till att förändra EU. Här är de viktigaste tio stegen som du kan förvänta dig under medborgarinitiativprocessen:

Steg 1: Idé.

Du har en idé, ett projekt eller synpunkter som kan omsättas i EU-politik. Ta först reda på om det finns andra, kanske enklare och mer lättillgängliga verktyg för att göra din röst hörd i denna fråga. Om du väljer medborgarinitiativet, gå till steg 2.

Steg 2: Kunskap.

Det europeiska medborgarinitiativet är en process med många rättsliga och politiska konsekvenser. Ta reda på allt om processens möjligheter och begränsningar när det gäller att främja ditt eget framtida initiativ. Ställ dig frågan: Är det värt ansträngningen? Om du anser att det är det, gå vidare till steg 3.

Steg 3: Mål.

En annan viktig kontroll innan du tar de första formella stegen: Vad vill du uppnå med ditt initiativ och vad kan du realistiskt sett hoppas att uppnå? Fastställ syftet med, omfattningen av och den särskilda funktionen med ditt initiativ. Håll det så enkelt som möjligt för alla.

Steg 4: Utformning.

Formuleringen och förklaringen av ditt ursprungliga förslag måste vara begripliga på många olika språk och för ännu fler politiska kulturer i hela Europa. Som de flesta organisationer kanske du vill använda dig av ett system för insamling via internet: Det bör du skapa nu – och utnyttja allt tillgängligt stöd.

Steg 5: Registrering.

Detta är ett stort hinder för många organisationer. Du måste kontakta kommissionen så snart som möjligt för att se till att ditt förslag formuleras på rätt sätt. Det kan göras om du verkligen vill! Sedan det är dags att officiellt registrera ditt medborgarinitiativ elektroniskt och vänta på att kommissionen inom två månader ska kontrollera att det uppfyller kraven. Under denna period bör du skapa ditt system för insamling via internet, så att du är klar i tid.

Steg 6: Insamling av underskrifter.

Detta är din bästa och svåraste tid, när du måste övertyga mer än en miljon EU-medborgare från minst sju olika länder på mindre än ett år. Detta arbete måste förberedas i mycket god tid genom att skapa ett EU-omfattande nätverk av stödjande partner i hela Europa.

Steg 7: Dialog.

Utän kommunikation får du inga understödjare. Dialog med alla möjliga vänner och även skeptiker är en förutsättning för att ditt initiativ ska bli en varaktig framgång. Så komplettera insamlingen av underskrifter med att nå ut via (sociala) medier och offentliga evenemang.

Steg 8: Trösklar.

Du måste ta itu med dussintals krav och hinder innan du till slut kan lämna in ditt initiativ med alla nödvändiga intyg till kommissionen. Detta förutsätter en stabil och väl förberedd ledningsgrupp för ditt initiativ. Dumma misstag kommer att medföra stora merkostnader, förseningar och besvikelser.

Steg 9: Kommunikation.

Att lämna in ditt medborgarinitiativ är bara början på ett annat viktigt kapitel: kommunikation om en officiell EU-fråga – vilket kommer att föra dig till den politiska huvudarenan. Efter att ditt initiativ har bedömts vara framgångsrikt kommer nya dörrar att öppnas för dig: vid formella diskussioner med kommissionen och vid en offentlig utfrågning i Europaparlamentet. Det kommer att vara ett utmärkt tillfälle att övertyga ännu fler människor – och eventuellt rätt personer!

Steg 10: Slutsatser.

Slutet på ett slitsamt arbete, som dock förhoppningsvis har gett resultat. Glöm inte att ta hand om det administrativa arbetet, dokumentationen och utvärderingen – i syfte att dra lärdomar (och dela med dig) av de slutsatser som dragits. Och eftersom mer än 50 medborgarinitiativ har lämnats in sedan 2012 finns det redan mycket att lära sig av dem.

Det europeiska medborgarinitiativet, eller hur du kan göra skillnad

Carpe Diem: Stop TTIP

Efter att under sommaren 2014 ha övervakat de pågående förhandlingarna mellan EU och USA och Kanada om ett frihandelsavtal lade sociala rörelser från hela EU fram två förslag till EU: att avbryta förhandlingarna om TTIP och att inte ratificera CETA. Medborgarinitiativets organisatörer uppgav att det främsta skälet till detta var "tvistlösningen mellan investerare och stat", som "utgör ett hot mot demokratin och rättsstatsprincipen". Medan kommissionen avvisade medborgarinitiativet och organisatörerna tog saken till domstol utnyttjade kampanjen det växande intresset i den offentliga debatten och lanserade ett s.k. självorganiserat medborgarinitiativ, där man följde kraven i den formella medborgarinitiativprocessen och samlade in mer än 1,5 miljoner underskrifter inom ett år. Det största stödet kom från de ursprungliga EU-medlemsstaterna Tyskland, Frankrike och Beneluxländerna.

<https://stop-ttip.org>

Djurskydd: Stop Vivisection

Djurskyddsfrågor samlar traditionellt stort offentligt stöd. I USA kallas den största djurskyddorganisationen, "Humane Society", ofta för den mest framgångsrika initiativtagaren. I EU tog en liknande rörelse fart under 2012–13 med mer än 1 173 130 stödförklaringar för förslaget om ny EU-lagstiftning som i stort sett skulle göra djurförsök inom medicinsk forskning olagliga. Detta medborgarinitiativ lämnades in till kommissionen i mars 2015.

www.stopvivisection.eu

Abortmotstånd: En av oss

"Embryot är en mänsklig varelse, ett barn som har avlats och ännu inte fötts. Det är inte rimligt att han eller hon dödas för att producera stamceller." Med detta grundläggande argument och ett förslag till ny restriktiv EU-lagstiftning om stamcellsforskning lyckades organisatörerna av initiativet "En av oss" använda medborgarinitiativprocessen som ett kraftfullt kampanjverktyg. I större utsträckning än andra organisatörer av medborgarinitiativ samlade de betydande stöd på pappersformulär och lyckades till slut få mer stöd än något annat initiativ hittills. Förslaget fick dock mycket litet gehör från kommissionen, vilket förargade organisatörerna och gjorde att de överklagade kommissionens inaktivitet till EU-domstolen.

www.oneofus.eu

Mot privatisering: Right2Water

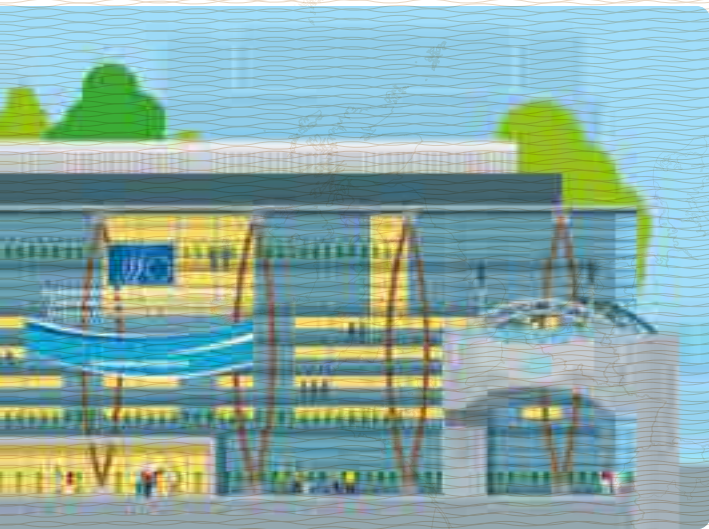
Detta var ett av de första registrerade medborgarinitiativen, och det tog sig (nästan) hela vägen till toppen. Initiativet Right2Water, som främst lanserades av europeiska fackföreningar, grundade sig på den internationella rätten till fri tillgång till dricksvatten och sanitet av hög kvalitet och kopplade detta till diskussionen på EU-nivå om att göra det möjligt för privata investerare att köpa och sälja vattenresurser i EU. Debatten fick allteftersom medborgarinitiativet utvecklades stor offentlig uppmärksamhet och samlade nästan en miljon underskrifter på några få dagar, vilket verkligen satte det nya systemet för insamling av underskrifter via internet på prov. Efter att initiativet slutligen nått kommissionen i enlighet med lagstiftningen om medborgarinitiativet välkomnade denna EU-institution initiativet men valde att inte föreslå ny lagstiftning.

www.right2water.eu

EN TRANSNATIONELL BRO

Europeiska ekonomiska
och sociala kommittén

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) är en av de äldsta EU-institutionerna, som inrättades genom Romfördraget 1957. Kommittén består av 353 utnämnda ledamöter från alla EU-medlemsstater, som företräder arbetsgivare, arbetstagare och en tredje grupp som representerar olika intressegrupper såsom jordbrukare, konsumentorganisationer och branschorganisationer.

EESK:s huvuduppgift är att vara ett rådgivande organ i sociala frågor och demokratifrågor, och dess roll har nyligen förstärkts, så att kommittén har blivit en viktig förbindelselänk mellan det europeiska civila samhället och EU-institutionerna. Med andra ord är EESK nu en viktig stödstruktur för aktivt medborgarskap och deltagardemokrati.

Denna roll kommer främst till uttryck i de 353 ledamöternas proaktiva arbete i hela Europa gentemot arbetsmarknadens parter, det civila samhället och skolorna. När EESK har avgett yttranden om ny EU-lagstiftning om deltagardemokrati (främst artikel 11 i Lissabonfördraget) har kommittén intagit en proaktiv hållning, för att göra det europeiska medborgarinitiativet så tillgängligt och användarvänligt som möjligt.

Redan tidigt offentliggjorde EESK en användarhandledning till medborgarinitiativet på 23 språk. Den följs nu av denna publikation, som ger medborgare i hela EU en dörr och vägledning till hur de kan göra sin röst hörd på ett effektivt och varaktigt sätt.

EESK

kan också stödja dig på andra sätt:

Europeiska medborgarinitiativets dag

Det är vår för gräsrotsinflytandet i Europa! Tillsammans med viktiga civilsamhällesorganisationer från hela Europa anordnar EESK i april varje år en sammankomst för aktiva medborgare och aktörer för att se över och förnya den deltagandeprocess som skapats genom medborgarinitiativet.

www.eesc.europa.eu/eciday2015

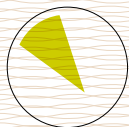
Översättningsproblem?

Att förmedla sina idéer till alla EU-medborgare på deras språk är en stor utmaning för alla som engagerar sig i EU:s politiska beslutsprocess, både etablerade institutioner och medborgare. När det gäller medborgarinitiativet erbjuder EESK nu en ny och unik tjänst för registrerade medborgarinitiativ genom att översätta deras formella registreringstexter till övriga EU-språk, gratis. citizensinitiative@eesc.europa.eu

Mer information

Tillsammans med det icke-statliga ECI Support Centre (se nästa avsnitt) har EESK skapat en unik nätbaserad informationsresurs med viktiga fakta om och praktiska erfarenheter av medborgarinitiativet. I denna resurs förtecknas allt tillgängligt material (forskning, rättsliga bedömningar, artiklar och publikationer) och förklaras det hur man får tillgång till dem.

<http://xteam.eesc.europa.eu/sites/eci-db>

SUPPORTCENTRUM

Det civila samhället och medborgarmedier

Stöd finns överallt – du behöver bara utnyttja det

Som aktiv EU-medborgare är du bokstavligen inte ensam. Ni är fler än 400 miljoner. Du är inte heller ensam när det gäller att få stöd från myndigheter och det civila samhället för att göra din röst hörd. Bland de många tillgängliga resurserna rekommenderar vi följande transnationella former av stöd, vägledning och medier från hela Europa.

Det europeiska medborgarinitiativet

– ECI Support Centre är ett gemensamt initiativ av European Citizen Action Service, Democracy International och Initiative and Referendum Institute Europe. Centrumet ger uppdateringar genom nyhetsbrev, skraddarsydd rådgivning, forskning och analys samt tillgång till kunskapscentrumet om medborgarinitiativet.

www.ecas.org/civic-engagement/eci-support-centre

elisa.bruno@ecas.org

– The ECI Campaign är en organisation som uteslutande arbetar för ett framgångsrikt införande och genomförande av det europeiska medborgarinitiativet, och erbjuder informationsresurser och kampanjstöd.

www.citizens-initiative.eu/about/the-eci-campaign

berg@citizens-initiative.eu

Deltagardemokrati

- Forskningscentrumet för aktivt medborgarskap och deltagardemokrati vid universitetet i Wuppertal samlar in och analyserar uppgifter om förfaranden och praxis i moderna direktdemokratier. Det erbjuder rådgivning, utbildning och undervisning samt står värd för nätresurser såsom Direct Democracy Navigator.

www.direct-democracy-navigator.org

editor@direct-democracy-navigator.org

- Allt fler offentliga organ i hela Europa investerar i inrättandet av strukturer för att stödja aktivt medborgarskap och deltagardemokrati och ger vägledning till hur man kan göra sin röst hörd. Ett nytt nätverk av regionala och lokala myndigheter har inrättats.

www.beteiligungportal-bw.de/network-participation

Fabian.Reidinger@stm.bwl.de

Medborgare och journalistik

- Euractiv kopplar samman aktivt EU-medborgarskap med professionell nätjournalistik och erbjuder nyheter, åsikter, analyser och bakgrundsinformation om allt politiskt som händer i Europa på tre språk: engelska, franska och tyska.

www.euractiv.com

fondeur@euractiv.com

- "People. Participation. Power" är mottot för "Direct Democracy Media Platform" vid Swissinfo.ch, det schweiziska radio- och tv-bolagets internationella tjänst, som erbjuder nyheter, åsikter och bakgrundsinformation om aktivt medborgarskap och deltagardemokrati globalt på tio språk: engelska, franska, tyska, spanska, arabiska, ryska, kinesiska, portugisiska, italienska och japanska.

www.swissinfo.ch/directdemocracy

amr.huber@swissinfo.ch

Anteckningar

Avtor in tvorec potnega lista je Bruno Kaufmann, novinar, politolog in predsednik volilne komisije v švedskem Falunu – prvi evropski občini, ki je leta 2013 izdala potni list za lokalno demokracijo.

<http://falun.se/democracy>

<http://people2power.info>

<http://iri-europe.org>

FALUN

people2power
hosted by **swissinfo.ch**

IRI Initiative and
Referendum
Institute Europe

Pictures: © istock (pages 2/6/7/10/12/14/16/21/22/23)

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Ansvarig utgivare: Enheten för besök och publikationer
EESC-2015-15-SV

www.eesc.europa.eu

© Europeiska unionen, 2015
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Print
QE-04-15-149-SV-C
ISBN 978-92-830-2722-5
doi:10.2864/006523

Online
QE-04-15-149-SV-N
ISBN 978-92-830-2725-6
doi:10.2864/845493

SV